

ISBN 978-86-88113-00-7

IZLOŽBA

JEVREJSKI ISTORIJSKI MUZEJ SAVEZA JEVREJSKIH OPŠTINA SRBIJE

Savez
jevrejskih
opština
1919 – 2009.
*od Kraljevine Srba,
Hrvata i Slovenaca
do Republike Srbije*

JEVREJSKI ISTORIJSKI MUZEJ

Saveza jevrejskih opština Srbije

IZLOŽBA

**Savez jevrejskih opština
1919 - 2009.**

*od Kraljevine Srba,
Hrvata i Slovenaca
do Republike Srbije*

KATALOG IZLOŽBE JEVREJSKOG ISTORIJSKOG MUZEJA U BEOGRADU, 2009.

Savez jevrejskih opština ... 1919 - 2009 *od Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca do Republike Srbije*

Savez jevrejskih (izraelitičkih) veroispovednih opština u Kraljevstvu Srba, Hrvata i Slovenaca osnovan je davne 1919. godine. Inicijator ovog udruživanja bio je Dr Hugo Špicer iz Osijeka, koji postaje prvi predsednik Saveza i ostaće na tom položaju sve do 1933. godine.

Ubrzo po svom osnivanju, Savez se ispoljio kao složena, dobro uređena nacionalna, odnosno verska organizacija sa jasnom strukturom i socijalnim i kulturnim ciljevima i programima. Odluku o legalizaciji Saveza Ministarstvo vera Kraljevine SHS donelo je 25. avgusta 1921. godine, kada je dat i nešto jednostavniji naziv

- Savez jevrejskih veroispovednih

opština u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca. Sledeća promena, što u nazivu što u statusu, dolazi sa Kraljevinom Jugoslavijom koja donosi zakon o verskoj zajednici Jevreja Kraljevine, 13. decembra 1929. godine.

U periodu između dva svetska rata, Savez jevrejskih veroispovednih opština Kraljevine Jugoslavije imao je sedam kongresa i brojne aktivnosti na polju edukacije, izdavaštva, očuvanja jevrejskog identiteta i uspešne saradnje i povezivanja sa evropskim i svetskim jevrejskim organizacijama.

Vrhovni rabin Kraljevine Jugoslavije bio je Dr Isak Alkalaj.

Drugi svetski rat zaustavio je sve, prekinuo se celokupan jevrejski život, a donekle i život kakav su uopšte normalni i pristojni ljudi poznavali. Nemačka okupacija Srbije, formiranje ustaške države u Hrvatskoj i Bosni, mađarski, bugarski i zločini svih drugih nacista i nemačkih kolaboracionista, rezultirali su nevidenim stradanjem jevrejske populacije na teritoriji nekadašnje Jugoslavije.

Kada je konačno završen Rat, odnevši pobedu nad nacizmom svet je počeo da se oporavlja. Počela je i obnova Saveza i njegovih jevrejskih opština - onih koje su uopšte mogle da se obnove.

Savez jevrejskih opština prvo FNRJ, a zatim SFRJ, uspeo je da se konsoliduje i nastavi sa radom i sopstvenim razvojem u svakom pogledu. Istovremeno, dešavale su se mnoge pozitivne promene kako na opštem, međunarodnom planu, tako i u okviru sâmog Saveza. Osnovana je država Izrael i usledila su useljavanja Jevreja, formiran je Autonomni odbor za pomoć preostaloj jevrejskoj populaciji u Jugoslaviji, obnovljena je i osveštana jedina preostala sinagoga u Beogradu, počele su verske službe, predstavnici Saveza posetili su Izrael, Golda Meir je držala govor koji su prevodili na srpski jezik, predstavnici

Saveza bili su u delegaciji Svetskog jevrejskog kongresa, usledile su sednice i Konferencije Saveza jevrejskih opština Jugoslavije, počele su da se štampaju knjige, pokrenuta je akcija da se osnuje jevrejski Muzej ...

Briga o jevrejskim opštinama i o očuvanju jevrejske tradicije, briga o malobrojnim socijalnim i kulturno-istorijskim objektima, brojne kulturne, kao i društvene aktivnosti, okarakterisale su period sve do 1991. godine.

Međutim, te 1991. godine počele su značajne i u mnogo čemu tragične

После Конгреса Савеза јеврејских општина

После завершения конгресса СССР проявил интерес к политическим изменениям в Сибири, однако одновременно с этим выразил желание участвовать в Европе, особенно речь открылась о том, что было любое изменение. Речь идет о том, что СССР не будет добровольно участвовать в конгрессе, если он будет состоять из членов парламента и гражданской администрации, а не из членов парламента и гражданской администрации.

Главни одбор ће се, верјујем, руко водити првостепено интересом и жељом свих појединих чланова, састављаним им и самогубитку се претпоставио да је највише. Након се оправдано „осетљиве“. С друге стране, оправдане, зачланене у Савезу, треба да пренесе и своје дужности. Код таквог објектајног склапања, неће бити нестручноста у времену правиле Савеза.

Кого не контролирует вера т. более даве за наш народ?

Из *Истории Сибири* Р. Ф. Дюпюи. Адам
Сибирь существует у сего наименования ввиду сущности ее, каким видом производством, а въ
всѧхъ сибирскихъ селахъ до сихъ
дней не было поселокъ, Изъездъ и
сомнѣнія, что бѣзъ земли не болѣе
какъ сорокъ и безъ земли, тѣмъ
меньше, да и земли и скотъ
скотъ. Извѣстно, что сибирь
на Енисѣи, и что сибирь въ
тогда нынѣшности съ бѣлымъ въ Гире,
и птицами, и боярами за болѣе
пахаремъ. Благодарю Профессоровъ
стий Сибія ощущена и въ земли
нашими рада у основы пахоты
состоитъ.

БІЛІ СТАН ДЛЯ ПУСКОВОГО ІНДУСТРІАЛЬНОГО ПРОДУКЦІЇ

рѣкстом и да се скло писац и не може
одобрити да симе објављује у Југославији.

CNET & CNETV, A WINDHORN MEDIA COMPANY

життєвих змін. Самоцінність с
еманії у логіці та якісні її виміри

SAINTS REIGN PEACE THROUGH CHRIST

СИРПЕЗА КАК ВІДВУЧНОСТЬ ІСТЕРІКО-
ПАССІВНОСТІ ТА ПАСІВНОСТІ

Зато ее Саркис не раз оспаривал в суде

promene u Jugoslaviji. Prošavši kroz ratne sukobe, zemlja se raspala i jugoslovenske republike su postale države za sebe. Naravno da su takve promene snažno uticale i na jevrejski život, mada niko nije fizički nastradao. Mnogi su se selili po ex-jugoslovenskim republikama (veliki broj sarajevskih Jevreja je, na primer, došao u Beograd gde im je Savez pružio materijalnu i drugu pomoć), ili su odlazili u inostranstvo.

Rad Saveza je nastavljen i u takvim uslovima. U toku tog relativno dugog i veoma turbulentnog perioda, naziv Saveza jevrejskih opština se

menjao u skladu sa promenama na državnom nivou. Posle raspada, naziv Savez jevrejskih opština Jugoslavije zadržan je još neko vreme, zatim bio preinačen u Savez jevrejskih opština Srbije i Crne Gore. Kada se i ta državna zajednica raspala, konačno i definitivno ustanovljen je naziv Savez jevrejskih opština Srbije. Okupio je 10 jevrejskih opština koje postoje u Srbiji, uključujući i JO Prištine koja se, inače, odselila sa Kosova tokom NATO bombardovanja naše zemlje 1999. godine. Savez nije ni jednog momenta prekidao svoje humanitarne, kulturne i društvene aktivnosti u najširem smislu.

Počev od 1972. vrhovni rabin Jugoslavije bio je Cadik Danon, koji se sa funkcije povukao 1998. godine iz zdravstvenih razloga. Nasledio ga je Isak Asiel, danas vrhovni rabin Srbije.

U organizacionom smislu, Savez jevrejskih opština je imao predsednika, sekretara i Izvršni odbor, kao i druga upravna i pomoćna tela koja su, u skladu sa važećim Statutom, radila na rešavanju raznih pitanja i opštem unapredjenju kulturnih i društvenih delatnosti jevrejske zajednice u celini. Od svog osnivanja 1919. godi-

ne do danas, bilo je sedam predsednika Saveza: već pomenuti prvi predsednik, dr Hugo Špicer iz Osijeka (1919 - 1933), posle koga se sedište Saveza ustaljuje u Beogradu i slede predsednici dr Fridrih Pops od 1933. do 1948., zatim prof. Dr Albert Vajs, do 1964., dr Lavoslav Kadelburg do 1991. godine, David Albahari do 1994. (poznati književnik, danas živi u Kanadi), Aca Singer, do 2006. i, od tada, Aleksandar Nećak, današnji predsednik Saveza.

Izložbu Savez jevrejskih opština ... 1919. - 2009. - od Kraljevine Srba,

Hrvata i Slovenaca do Republike Srbije, priredio je Jevrejski istorijski muzej koji je u sastavu Saveza jevrejskih opština Srbije, povodom 90-godišnjice od njegovog osnivanja. Kako i sam naziv kaže, cilj izložbe je da pomoću velikog broja fotografija, podržanih ekseniranim novinskim člancima i odabranom arhivskom gradom prikaže istorijat Saveza od 1919. do 2009. godine. Celokupan izložbeni materijal uzet je iz fondova Muzeja i teritorijalno odnosi se na celu bivšu Jugoslaviju, a vremenski je podeljen u tri osnovne celine: period od 1919. do početka Drugog

svetskog rata 1941., period Holokausta, i period od oslobođenja 1945. godine do danas. Korišćen je sav raspoloživ materijal odgovarajuće namene i kvaliteta pre svega u tematskom smislu, mada nije zanemaren tehnički i estetski momenat. Da bi ispunila svoju svrhu, izložba predstavlja kronološki postavljenu kombinaciju konkretnih i opštih situacija kroz koje je prolazio i prolazi Savez, odnosno prikazuje ljude nekad i sad, objekte, razne delatnosti ... Ukratko, prikazuje osnovnu nit Savezovog života i rada tokom dugih devedeset godina.

SPISAK izložbenog materijala:

- Citat, Spomenica Saveza jevrejskih opština Jugoslavije, 1919 - 1969,
Savez jevrejskih opština Jugoslavije, Beograd 1969, str. 5
- Osnivački kongres Saveza, 1. jul 1919, ŽIDOV br. 20, Zagreb. /članak/
Ustanovljen naziv:
*Savez jevrejskih (izraelitičkih) veroispovednih opština
u Kraljevstvu Srba, Hrvata i Slovenaca*
- Dr Hugo Spicer, prvi predsednik Saveza, od 1919. do 1933. /fotografija/
- Privremeni Glavni odbor Saveza jevrejskih (izraelitičkih)
veroispovednih opština u Kraljevstvu Srba, Hrvata i Slovenaca, 1919.
/spisak/
- Odluka Ministarstva vera Kraljevine SHS o legalizaciji Saveza doneta
25. avgusta 1921, ŽIDOV br. 31-32, od 30. septembra 1921., Zagreb
/članak/
Promena naziva:
*Savez jevrejskih veroispovednih opština
u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca*
- Prvi redovni Kongres Saveza, održan 22-23. novembra 1921. u
Zagrebu, ŽIDOV br. 37-38, od 1. decembra 1921, Zagreb
/članak, segment/
- Prvi redovni Glavni odbor Saveza jevrejskih opština Kraljevine SHS,
1921. /spisak/
- Šemaja de Majo, Beograd, potpredsednik Saveza
između dva Svetska rata. /fotografija/
- Među brojnim aktivnostima Saveza u periodu između dva Svetska rata
bila je i izdavačka delatnost; Udžbenici objavljeni u periodu
1933 - 1935. /foto-kolaž/

- Dr Fridrih Pops, Beograd, potpredsednik Saveza od osnivanja do 1933.
Snimak s početka XX veka /fotografija/
- Zakon o verskoj zajednici Jevreja Kraljevine Jugoslavije od
13. decembra 1929. objavljen u Službenim novinama, 1929. /dokumenat/
Spomenica Saveza jevrejskih opština Jugoslavije, 1919 - 1969,
Savez jevrejskih opština Jugoslavije, Beograd 1969, str. 50 /dokumenat/
- O četvrtom Kongresu Saveza održanom 25-26. decembra 1930.
u Beogradu.
Citat iz Spomenice Saveza jevrejskih opština Jugoslavije, 1919 - 1969,
Savez jevrejskih opština Jugoslavije, Beograd 1969, str. 52
- Zgrada Saveza jevrejskih veroispovednih opština Kraljevine
Jugoslavije, u Zmaj Jovinoj ulici 34, Beograd,
u periodu pre Drugog svetskog rata;
Od 1948. godine tu bilo smešteno diplomatsko predstavništvo
države Izrael
Zgrada je danas u vlasništvu Saveza jevrejskih opština Srbije /fotografija/
- Dr Fridrih Pops, predsednik Saveza od 1933. do 1948. /fotografija/
- Jedna sednica u Beogradu, oko 1925.; među prisutnima su dr Fridrih
Pops, dr Isak Alkalaj, vrhovni rabin Kraljevine Jugoslavije, dr -
Aleksandar Liht, dr David Albala, i dr. /fotografija/
- Poseta cioniste Menahema Ušiškina, svečani doček u Beogradu 1925.
Na slici pored ostalih su beogradski rabin Ignjat Šlang i dr Fridrih
Pops /fotografija/
- Stara sinagoga na Dorćolu /fotografija/
- Zgrada dobrotvornog društva Oneg Šabat i Gemilut Hasadim,
vlasništvo Jevrejske opštine Beograd, Jevrejska ulica, oko 1930.
(centar socijalnih i kulturnih zbivanja u periodu između dva svetska
rata) /fotografija/
- Zgrada Jevrejske sefardske veroispovedne opštine Beograd, ulica
Kralja Petra. Posle Drugog svetskog rata u toj zgradi su smeštene
prostorije Saveza /fotografija/

- Arhitekta Samuel Sumbul (Sarajevo 1887. - Parma, 1947.) koji je projektovao zgradu JOB, zgradu Oneg Šabat, spomenik Jevrejskim ratnicima Prvog svetskog rata na jevrejskom sefardskom groblju, i druge objekte /fotografija/
- Sefardska sinagoga između dva Svetska rata, Beograd, ulica Cara Uroša (druga polovina istog placa na kojem je podignuta zgrada JOB) /fotografija/
- Uprava Hevra Kadiše iz Beograda na Oplencu, oko 1930. /fotografija/
- Aškenaska sinagoga između dva Svetska rata, Beograd, Kosmajska ulica /fotografija/
- Ispred aškenaske sinagoge, oko 1930. Među prisutnima su dr Aleksandar Liht, dr David Albala, Naftali Gedalja, i dr. /fotografija/
- Jedan od svečanih skupova u Beogradu, 1935. Među zvanicama je vrhovni rabin Kraljevine Jugoslavije, dr Isak Alkalaj. /fotografija/
- Dr Nahum Goldman, osnivač Svetskog jevrejskog kongresa. Savez je pristupio Svetskom jevrejskom kongresu već na njegovom prvom zasedanju 1936. godine u Ženevi /fotografija/
- VII Kongres Saveza jevrejskih veroispovednih opština Kraljevine Jugoslavije, održan 23-24. aprila 1939. u Beogradu - poslednji Kongres pred početak Drugog svetskog rata /članak/
VESNIK jevrejske sefardske veroispovedne opštine, br. 4 i br. 5, Beograd 1939.
- Antijevrejske uredbe. Objavljeno u Službenim novinama 5. oktobra 1940.
Spomenica Saveza jevrejskih opština Jugoslavije, 1919 - 1969,
Savez jevrejskih opština Jugoslavije, Beograd 1969, str. 70 /dokument/
- Antijevrejske uredbe - numerus clausus.
Objavljeno u Službenim novinama 5. oktobra 1940.
Spomenica Saveza jevrejskih opština Jugoslavije, 1919 - 1969,
Savez jevrejskih opština Jugoslavije, Beograd 1969, str. 71 /dokument/

- Deklaracija Saveza jevrejskih veroispovednih opština Kraljevine Jugoslavije, objavljena u Zagrebu 1940. povodom antijevrejskih uredbi /dokumenat/
- Nemačko bombardovanje Beograda 6. aprila 1941. /fotografija/
- U bombardovanju spaljena sefardska sinagoga Bet Jisrael u ulici Cara Uroša, 1941. /fotografija/
- Nemačko bombardovanje Beograda, 1941. /fotografija/
- Nemačka antijevrejska naredba u okupiranom Beogradu, 16. april 1941. /dokumenat/
- Nemačka antijevrejska naredba u okupiranom Beogradu, 28. jul 1941. /dokumenat/
- Nemački zločini u okupiranom Beogradu, 1941. /fotografija/
- Članovi "Predstavnštva jevrejske zajednice" koje je bilo u zgradji Saveza, u okupiranom Beogradu 1941. /spisak/
- Zgrada Jevrejskog ženskog društva na Dorćolu u kojoj je od početka nemačke okupacije 1941. bila smeštena jevrejska bolnica; bolnica je radila sve do odvođenja jevrejskih lekara i njihovih pacijenata u logore smrti /fotografija/
- Deportacija u nemački koncentracioni logor na starom Sajmištu, Beograd 1941. /fotografija/
- Ustaške antijevrejske mere, Zagreb, 1941. /fotografija/
- Ustaške antijevrejske naredbe, Zagreb 1941. /dokumenat/
- Ustaške antijevrejske naredbe, Zagreb 1941. /dokumenat/
- Nemačke antijevrejske mere, Beograd 1941. /fotografija/
- Antijevrejska naredba nemačkog vojnog zapovednika u Srbiji na nemačkom, mađarskom i srpskom jeziku, Pančevo 1941. /dokumenat/
- Nemački zločini u Srbiji (Kragujevac), novembar 1943. /fotografija/

- **Nemački zločini u Srbiji (Šabac), septembar 1941. /fotografija/**
- **Jevrejski partizani:
Boljevački partizanski bataljon u kome se borila i 1944. poginula
Ester - Neli Jakovljević, poznata kao partizanka Zorka /fotografija/**
- **Jevrejski partizani:
Ulazak partizana u Bor 1944. Na snimku, desno,
korača Pavle Šosberger sa puškom /fotografija/**
- **Ekshumacija jevrejskih žrtava, Bežanijska Kosa,
Beograd 1945. /fotografija/**
- **Sahrana žrtava nemačkog koncentracionog logora na Banjici,
Beograd 1945. /fotografija/**
- **Citat, Spomenica Saveza jevrejskih opština Jugoslavije, 1919 - 1969,
Savez jevrejskih opština Jugoslavije, Beograd 1969, str. 6**
- **Ekshumacija žrtava iz Zasavice kod Šapca.
Kadiš nad masovnom grobnicom /fotografija/**
- **Prvi privremeni Izvršni odbor Saveza jevrejskih opština Jugoslavije
organizovan po oslobođenju /spisak/**
- **Spomenik jugoslovenskim Jevrejima, žrtvama Holokausta,
autor Bogdan Bogdanović, Beograd 1952.
Sefardsko groblje u Beogradu /fotografija/**
- **Spomenik Jevrejima Beograda i Srbije, žrtvama Holokausta,
autor Nandor Glid, Beograd 1990.
Dunavski kej u Beogradu /fotografija/**
- **Verska služba u aškenaskoj sinagogi koju obavljuju sarajevski rabin
Menahem Romano i luksemburški rabin dr Bulc; prisutni predstavnici
srpske pravoslavne crkve i muslimanske verske zajednice. /fotografije/
Aškenaska sinagoga je bila obnovljena i osveštana
po oslobođenju Beograda 1944.**

- Autonomni odbor za pomoć koji je radio od 1945. do 1952. /spisak/
- Sastanak posvećen aktivnostima Autonomnog odbora za pomoć, Beograd 1947. S leva na desno: Martin Komloš, David Alkalaj, predstavnik JOINT-a Frederik Vajt, i dr. /fotografija/
- Sastanak posvećen aktivnostima Autonomnog odbora za pomoć, Beograd 1947. Među prisutnima, s leva na desno stoje Naftali Gedalja, dr David Alkalaj, prof. dr Albert Vajs, Aleksandar Štajner, u sredini sedi predstavnik JOINT-a Frederik Vajt, desno od njega Martin Komloš /fotografija/
- Delegacija Svetskog jevrejskog kongresa kod predsednika ČSSR Beneša, Prag 1947. U delegaciji je bio prof. Dr Albert Vajs /fotografija/
- Prof. dr Albert Vajs, predsednik Saveza od 1948. do 1964. /fotografija/
- ALIJE (grupna iseljavanja jugoslovenskih Jevreja u Izrael) u periodu 1948-1952. Iseljenici na brodu Kefalos 1949. /fotografija/
- Predstavnici Saveza na skupu u Jerusalimu, 1951. /fotografija/
- Golda Meir na proslavi Hitahdut Olej Jugoslavija - Udruženja jugoslovenskih Jevreja u Izraelu (koje su osnovali iseljenici, učesnici alija 1948 - 1952.), Jerusalim 1958. /fotografija/ David Alkalaj prevodi govor Golde Meir na srpski jezik
- Satanak Hitahdut Olej Jugoslavija, mnogo godina kasnije, Natanija 1970. /fotografija/
- Glavni odbor Saveza sa predsednikom prof. dr Albertom Vajsom, Beograd 1957. /fotografija/
- VIII sednica Glavnog odbora Saveza, sala Jevrejske opštine Beograd na drugom spratu, 1956. /fotografije/
- Sednica Izvršnog odbora Saveza, Beograd 1960. /fotografija/
- Prof. dr Albert Vajs i predsednik SFRJ Josip Broz Tito na jednom svečanom prijemu, Beograd 1960. /fotografija/

- **Koordinacioni odbor ženskih sekcija, Beograd 1960. /fotografija/**
- **Konferencija Saveza jevrejskih opština Jugoslavije, Beograd 1965. /fotografija/**
- **Dr Lavoslav Kadelburg, predsednik Saveza od 1965. do 1991. /fotografija/**
- **Dr Lavoslav Kadelburg poklanja reprodukciju Sarajevske Hagade predsedniku Izraela Zalmanu Šazaru na prijemu koji je priređen povodom zasedanja Egzekutive Svetskog jevrejskog kongresa, Jerusalim 1963. /fotografija/**
- **Dr Nahum Goldman, osnivač Svetskog jevrejskog kongresa, i predsednik SFRJ, Josip Broz Tito /fotografija/**
- **Dr Lavoslav Kadelburg na prijemu kod predsednika Izraela, Jerusalim 1969. /fotografija/**
- **Cadik Danon, rabin i visoki zvaničnik Ministarstva spoljnih poslova FNRJ od 1947. do 1970. godine. Vrhovni rabin Jugoslavije od 1972. do 1998. /fotografija/**
- **Cadik Danon, vrhovni rabin Jugoslavije, na komemoraciji žrtvama u Novom Sadu 1989. /fotografija/**
- **Aktivnosti Saveza posle Drugog svetskog rata: Jevrejski Dom staraca Saveza jevrejskih opština Jugoslavije, Zagreb 1960. /fotografija/**
- **Aktivnosti Saveza posle Drugog svetskog rata: Konkurs saveza jevrejskih opština Jugoslavije; dobitnici nagrada na Konkursu 1962. Beograd. /fotografija/**
- **Aktivnosti Saveza posle Drugog svetskog rata: Hor "Braća Baruh" i operska diva Breda Kalef na koncertu povodom Konferencije Saveza jevrejskih opština Jugoslavije, Beograd 1969. /fotografije/**
- **Aktivnosti Saveza posle Drugog svetskog rata: izdavačka delatnost, Beograd, 1957 - 1996. /foto-kolaž/**

- **Simha Kabiljo - Šutić, organizator i učesnik mnogih kulturnih manifestacija, urednik jubilarnog Jevrejskog Almanaha 1971 - 1996, aktivista i prijatelj Saveza i Jevrejskog istorijskog muzeja /fotografija/**
- **Kolektiv i funkcioneri Saveza sredinom 70-ih godina XX veka; /fotografija/**
Snimljeno u biblioteci Saveza
- **U Savezu ...**
s leva na desno sede Stevan Levi, Jovan Brandajs, dr Andreja Preger, Eugen Verber, stoje Aleksandar - Fredi Mošić, Luci - Beba Petrović, direktorka Centralnog britanskog fonda (?) i dr Ruben Fuks, Beograd, oko 1980. /fotografija/
- **David Albahari, predsednik Saveza od 1991. do 1994. /fotografija/**
- **Sekretari Saveza, od 1945. do danas /spisak/**
- **David Levi, sekretar Saveza od 1958. do 1965. /fotografija/**
- **Luci - Beba (Mevorah) Petrović, prvi stalni službenik Istorijsko - muzejskog odeljenja Saveza 1948/49., zatim sekretar Saveza od 1965. do 1992. /fotografija/**
- **Miroslav - Mikan Grinvald, sekretar Saveza od 1992. do 2002., danas poslovni sekretar /fotografija/**
- **Davor Salom, sekretar Saveza od 2002. do 2006. /fotografija/**
- **Danijela Danon, od 2006. generalni sekretar Saveza /fotografija/**
- **Aca Singer, predsednik Saveza od 1994. do 2006. /fotografija/**
- **Isak Asiel, vrhovni rabin Srbije /fotografija/**
- **Institucija Saveza: Jevrejski pregled (Bilten Saveza) Aleksandar - Aca Gaon (desno) urednik od 1993. do 2008. i Stanimir - Saša Ristić, urednik danas /fotografija/**
- **Jevrejski pregledi / Bilteni (foto-kolaž)**

- Aleksandar Nećak,
sadašnji predsednik Saveza jevrejskih opština Srbije /fotografija/
- Institucija Saveza: Jevrejski istorijski muzej, Beograd,
prva stalna izložbena postavka iz 1959- 60. /fotografije/
- Institucija Saveza: Jevrejski istorijski muzej,
Beograd, stalna izložbena postavka /fotografije/
- Prof. dr Vidosava Nedomački (levo),
upravnica Jevrejskog istorijskog muzeja od 1965. do 1989.
i Milica Mihailović, upravnica Muzeja od 1989. do 2006. godine
/fotografija/
- Današnji kolektiv Jevrejskog istorijskog muzeja /fotografija/:
Vojislava Radovanović, upravnica, Branka Džidić, arhivista i
Barbara Panić, kustos
- Primeri izložbene i izdavačke delatnosti Jevrejskog istorijskog muzeja -
izložbeni katalozi i monografije (foto-kolaž)
- Zbornici Jevrejskog istorijskog muzeja (foto-kolaž)
- Edicija Jevrejskog istorijskog muzeja Mi smo preživeli ...
Jevreji o Holokaustu (foto-kolaž)
- Današnji kolektiv Saveza jevrejskih opština Srbije sa predsednikom
Saveza Aleksandrom Nećakom /fotografija/:
Danijela Danon, Miroslav Grinvald, Zoran Mevorah, Aron Albahari,
Stanimir Ristić, Sunčica Prlinčević, Vojislava Radovanović,
Branka Džidić, Barbara Panić, Judita Jovanović,
Stana Veljković i Kostadinka Veljković
- Izvršni odbor Saveza jevrejskih opština Srbije. /spisak/
- Počasni Izvršni odbor Saveza jevrejskih opština Srbije /spisak/
- Sa jedne sednice Izvršnog odbora Saveza jevrejskih opština Srbije,
oktobra meseca 2009. /fotografija/

**ORGANIZACIJA:
Jevrejski istorijski muzej Saveza jevrejskih opština Srbije, Beograd**

**AUTOR IZLOŽBE I TEKSTA ZA KATALOG:
Vojislava Radovanović**

**FOTOGRAFSKO SNIMANJE, SKENIRANJE I DIGITALNA OBRADA:
Veselin Milunović**

**SARADNIK NA IZLOŽBI:
Barbara Panić**

**TEHNICKA REALIZACIJA IZLOZBENE POSTAVKE:
Branislav Momčilović**

**DIGITALNA ŠTAMPA IZLOŽBENIH EKSPONATA:
Zajkon print, Beograd**

**PRIPREMA ZA ŠTAMPU:
Dušan Oluić**

**KATALOG ŠTAMPAO:
KOSMOS, Beograd**

**TIRAŽ:
300**

**SPONZOR IZLOŽBE I KATLOGA:
Skupština grada Beograda - Sekretarijat za kulturu**

CIP – Каталогизација у публикацији; Народна библиотека Србије, Београд; 069.9 : 061.2 (=411.16) (497.1) „1919 / 2009“ (083.824) 94 (=411.16) (497.1) „1919 / 2009“ (083.824); РАДОВАНОВИЋ, Вожислава, 1960 – Изложба Savez jevrejskih opština; 1919 – 2009: od Kraljevine Srbija, Hrvata i Slovenaca do Republike Srbije / (автор изложбе и текста за каталог Вожислава Радовановић; организација Јеврејски историјски музеј, Београд). – Београд: Јеврејски историјски музеј, 2009 (Београд: Kosmos). – (18) стр. : илустр. ; 25 cm Податак о авторки преузет из колофона. – Текст штампан двоструко. – Тираž 300. ISBN 978-86-88113-00-7; I. Јеврејски историјски музеј (Београд); a) Савез јеврејских општина (Београд) - 1919 – 2009 - Изложбени каталоги; COBISS.SR – ID 171454732

Beograd 2009.